

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: J. O.
bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Petrem Doležalem
sídlem Mazovská 476/2, 181 00 Praha

proti
žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje
sídlem tř. Kosmonautů 189/10, 771 36 Olomouc

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované při vyřizování žádosti o poskytnutí informace učiněné u žalované dne 7. 1. 2024,

takto:

- I. Žalovaná je **povinna** rozhodnout o žalobcově žádosti o informace podané u žalované dne 7. 1. 2024 do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 10 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce advokáta JUDr. Petra Doležala, sídlem Mazovská 476/2, 181 00 Praha.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal, aby soud přikázal žalované rozhodnout o jeho žádosti o informace. Tvrdil, že u žalované podal žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), v níž žádal o poskytnutí oznámení o přestupku ze dne 7. 10. 2023 a úředního

Shodu s prvopism potvrzuje M. Ch.

záznamu, který je jeho přílohou. Žalovaná mu však toliko neformálním přípisem ze dne 26. 1. 2024 sdělila, že se na věc vztahuje zvláštní zákon, konkrétně zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a jeho § 38 upravující možnost nahlížení do spisu, k čemuž současně dodala, že se toto ustanovení neuplatní, protože se žádné správní řízení nevede.

2. Dále žalobce uvedl, že na toto sdělení reagoval podáním stížnosti dle § 16a InfZ, na niž mu Ministerstvo vnitra dne 16. 2. 2024 sdělilo, že institut nahlížení do spisu je zvláštní právní úpravou a aplikace InfZ je vyloučena, neboť záměrem zákonodárce bylo nezdvojovat právní úpravu pro získávání informací, včetně případného odepření a opravných prostředků. Dle ministerstva se žádost vztahovala sice ke dvěma dokumentům, ale ty tvoří celý spis.
3. Žalobce v žalobě namítl, že bylo povinností žalované poskytnout mu informace dle InfZ, příp. podle tohoto zákona o žádosti rozhodnout, což se nestalo. V této věci nebylo možné informace poskytnout dle správního řádu, protože se žádné řízení nevedlo, což uvedla sama žalovaná. Podle žalobce poskytnutí informací nic nebránilo. Dále žalobce rozporoval úvahy žalované o tom, zda se již žádost týkala celého spisu či nikoliv.
4. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout a zdůraznila, že se nezabývala tím, zda je možné informaci poskytnout či nikoliv, neboť žádost po zhodnocení jejího obsahu nepovažovala za žádost o informaci. Žalobce byl přípisem ze dne 26. 1. 2024 vyzván k tomu, aby prokázal právní zájem na nahlížení do spisu. Žalobce podle žalované žádal o poskytnutí dvou dokumentů, ty však tvoří celý spis. Proto žalovaná jeho žádost posoudila dle obsahu podání jako žádost o nahlédnutí do spisu dle § 38 správního řádu. Nebyla tak vázána lhůtami upravenými v InfZ.
5. Krajský soud při svém rozhodování vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době jeho rozhodnutí podle § 81 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Soud rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
6. Podle § 79 odst. 1 s. ř. s. věty první platí, že *ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení.*
7. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal u žalované dne 7. 1. 2024 žádost podle InfZ, v níž požádal o poskytnutí oznámení o přestupku ze dne 7. 10. 2023 a úředního záznamu, který je jeho přílohou. Žalovaná přípisem ze dne 26. 1. 2024, č. j. KRMP-4028-2/ČJ-2024-1400AP žalobci sdělila, že jeho podání podle § 37 odst. 1 správního řádu vyhodnotila podle jeho skutečného obsahu jako žádost o nahlížení do spisu podle § 38 správního řádu, protože žalobcem požadované dokumenty tvoří celý správní spis. Z toho žalovaná dovodila, že nelze postupovat dle InfZ, odkázala na § 2 odst. 3 InfZ a uzavřela, že nejde-li o žádost dle uvedeného zákona, nevydává se ani rozhodnutí. Současně ale dospěla k závěru, že není možné nahlédnout do spisu ani dle § 38 správního řádu, protože žádné správní řízení není vedeno. S ohledem na vnitřní pokyny upravující nahlížení do spisů zpracovaných za účelem případného oznámení přestupku, je podle žalované nutné doložit právní zájem na nahlížení nebo jiný vážný důvod. Pokud takový důvod existuje, měl by se žalobce obrátit na obvodní oddělení Jeseník, kde je předmětný spis veden a kde je případně možné nahlížení realizovat.
8. Žalobce v návaznosti na to podal stížnost dle § 16a InfZ, v níž namítal, že mu nebyly poskytnuty požadované informace ani nebylo vydáno jiné rozhodnutí. Ke stížnosti se

vyjádřilo Ministerstvo vnitra přípisem ze dne 16. 2. 2024, č. j. MV-23887-2/TP-2024. V něm uvedlo, že podání se má vždy posuzovat dle skutečného obsahu a nikoliv dle jeho označení. Nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu je zvláštním právním předpisem upravujícím poskytování informací ve smyslu § 2 odst. 3 InfZ. Žalobce podle ministerstva skutečně žádal o poskytnutí obsahu celého spisu, proto byla jeho žádost správně posouzena jako žádost o nahlížení do spisu dle správního řádu, a nikoliv jako žádost dle InfZ.

9. Podle § 2 odst. 3 InfZ platí, že *zákon se nevztahuje na poskytování informací o údajích vedených v centrální evidenci účtů a v navazujících evidencích, informací, které jsou předmětem průmyslového vlastnictví, a dalších informací, pokud zvláštní zákon upravuje jejich poskytování, zejména vyřízení žádosti včetně náležitostí a způsobu podání žádosti, lhůt, opravných prostředků a způsobu poskytnutí informací.*
10. Podle § 15 odst. 1 InfZ platí, že *pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen „rozhodnutí o odmítnutí žádosti“), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.*
11. Podle § 38 odst. 1 správního řádu platí, že *účastníci a jejich zástupci mají právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce. Podle odst. 2 téhož ustanovení jiným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.*
12. Krajský soud předně uvádí, že podle § 14 odst. 2 InfZ musí být z žádosti o informace zřejmé, že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona. Tuto obligatorní náležitost žádost žalobce ze dne 7. 1. 2024 (pozn. soudu: žalobce zjevně uvedl nesprávně rok 2023) obsahovala – viz „*žádám tímto dle zákona o svobodném přístupu k informacím o...*“ Žalovaná však navzdory této explicitní formulaci usoudila, že se ve skutečnosti žalobce nedomáhá poskytnutí informací podle InfZ, nýbrž nahlížení do spisu. Krajský soud přisvědčuje žalované v tom, že je třeba veškerá podání posuzovat podle jejich skutečného obsahu bez ohledu na to, jak jsou označena. Výslovně je toto pravidlo vyjádřeno v § 37 odst. 1 správního řádu, který se sice podle § 20 odst. 4 InfZ na postup podle InfZ nepoužije, avšak podle krajského soudu se jedná o pravidlo imanentní každému postupu orgánu veřejné moci. Toto pravidlo se však aplikuje tam, kde označení podání jeho obsahu neodpovídá, což v žádném případě pro posuzovanou věc neplatí. Žalobce, jak již soud doložil, ve své žádosti jednoznačně uvedl, že žádá o poskytnutí konkrétních informací dle InfZ, čemuž odpovídalo i označení podání „*Žádost o informace*“. Označení podání žalobce tedy nebylo s jeho obsahem v žádném rozporu, a tudíž takto jednoznačný projev vůle nebyla žalovaná oprávněna ignorovat či dokonce popírat. Pokud požadavku žalobce nebylo dle úsudku žalované možno vyhovět (např. z důvodu aplikace jiného právní rámce poskytování informací), měla jeho žádost rozhodnutím odmítnout, nikoliv násilně překvalifikovat na žádost dle jiného právního předpisu.
13. Ke způsobu vyřízení žádosti o informace, která dle názoru povinného subjektu má být vyřízena v režimu nahlížení do spisu dle § 38 správního řádu, se ostatně již v minulosti vyslovil NSS, který v rozsudku ze dne 26. 6. 2009, č. j. 2 As 44/2008-72 uvedl, že „*i v případech, kdy je povinný subjekt přesvědčen, že požadovaná informace nespadá pod režim informačního zákona, je povinen vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti tak, jak to požaduje § 15 odst. 1 informačního zákona (nepostačí tedy jen neformální sdělení apod.). Konstatování, že*

požadovaná informace nespadá do působnosti povinného subjektu, v sobě totiž zahrnuje věcné posouzení žádosti, a je proto namístě, aby důvody odmítnutí podléhaly řádnému přezkumu jak v odvolacím řízení, tak v řízení před soudem“ (shodně pak také v rozsudcích ze dne 10. 10. 2013, č. j. 9 As 78/2013-26, ze dne 16. 3. 2016, č. j. 2 As 155/2015-84, odst. 47 nebo ze dne 30. 3. 2016, č. j. 3 As 81/2014-103; popř. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 14. 8. 2023, č. j. 11 A 204/2021-28, odst. 30).

14. S prezentovaným názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a má za to, že je aplikovatelný i na nyní projednávanou věc. Požadavek na vydání rozhodnutí není samoučelný. Je to právě rozhodnutí, které má být podle § 15 odst. 1 InfZ vydáno, pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen částečně nevyhoví. Neposkytnutí informací v režimu InfZ, nýbrž dle jiného právního předpisu, který může obsahovat jiné podmínky pro poskytnutí informací, lhůty pro jejich poskytnutí apod., je nutné vnímat jako omezení práva na informace. K omezení tohoto práva by přitom mělo dojít zásadně rozhodnutím, v němž povinný subjekt přezkoumatelným způsobem vysvětlí, proč nelze žádost vyřídit v režimu InfZ. Proti němu pak může brojit žadatel o informace opravnými prostředky, případně jej podrobit soudnímu přezkumu. To však nelze učinit v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti, v němž totiž soud věcně neposuzuje způsob vyřízení žádosti, nýbrž toliko tvrzenou nečinnost povinného subjektu. Jen vydání rozhodnutí tedy zajistí plnou procesní ochranu práv žadatele o informace.
15. Jakkoliv může být znění § 2 odst. 3 InfZ poněkud matoucí v tom, že uvádí, že se Infz na dané případy nevztahuje, je nutné jej vyložit jako důvod pro odmítnutí žádosti. Žalovaná se tedy mylí, pokud dospěla k závěru, že neměla povinnost vydat rozhodnutí o odmítnutí žádosti za situace, kdy měla být žádost žalobce vyřízena dle správního řádu.
16. Veškerá judikatura, na kterou poukazovaly správní orgány, řešila případy, kdy povinný subjekt žádost o informace dle InfZ odmítl rozhodnutím s tím, že se má postupovat dle správního řádu, resp. jiného právního předpisu, který upravuje poskytování informací (srov. úvodní pasáže rozsudků NSS ze dne 24. 9. 2020, č. j. 8 As 51/2019-39, ze dne 12. 4. 2018, č. j. 7 As 124/2017-21 a ze dne 24. 10. 2013, č. j. 4 As 125/2013-50). Poukázat lze též na další rozsudky NSS, v nichž byla řešena problematika speciality institutu nahlížení do spisu vůči InfZ a v nichž také vždy došlo k odmítnutí žádosti rozhodnutím (srov. např. rozsudky ze dne 18. 2. 2021, č. j. 8 As 50/2019-46, ze dne 16. 6. 2021, č. j. 10 As 361/2019-29 nebo ze dne 24. 1. 2023, č. j. 1 As 204/2022-30). Z toho lze usoudit, že i mezi povinnými subjekty existuje ustálená praxe, že se podobné žádosti o informace odmítají rozhodnutím podle § 15 odst. 1 InfZ.
17. Žalovaná však žádost vyřídila prostým sdělením a rozhodnutí nevydala. Její přípis ze dne 26. 1. 2024, č. j. KRMP-4028-2/ČJ-2024-1400AP nelze považovat ani za rozhodnutí v materiálním slova smyslu. Žalovaná v něm totiž výslovně konstatuje, že nepostupuje dle InfZ, který podle ní vůbec není aplikovatelný, proto také nevydala rozhodnutí. Zjevně tedy chybí materiální aspekt rozhodnutí (pochoitelně vedle toho formálního).
18. V tuto chvíli je předčasné zabývat se tím, zda měla být žádost žalobce skutečně vyřízena v režimu § 38 správního řádu či nikoliv. Tuto otázku totiž musí předně přezkoumatelně v rozhodnutí posoudit povinný subjekt (nezmění-li svůj postoj a požadované informace neposkytne).
19. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud podle § 81 odst. 2 s. ř. s. přikázal žalované, aby rozhodla o žalobcově žádosti o informace učiněné dne 7. 1. 2024. Pro úplnost soud uvádí,

že tuto povinnost nelze vnímat tak, že žalovaná musí žalobcovu žádost odmítnout, nýbrž tak, že je povinna žalobcovu žádost vyřídit některým ze způsobů uvedených v informačním zákoně (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 27. 1. 2010, č. j. 4 Ans 16/2009-83). Lhůtu pro vyřízení žádosti stanovil soud s přihlédnutím k § 14 odst. 5 písm. d) InfZ.

20. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalovaná byla s ohledem na úspěch žalobce ve věci zavázána k náhradě jím účelně vynaložených nákladů. Ty spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 2 000 Kč. Dále spočívají v odměně advokáta za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení a podání žaloby) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Odměna za jeden úkon činí dle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu 3 100 Kč, tj. celkem 6 200 Kč. K tomu náleží advokátovi žalobce náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za úkon právní služby dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 600 Kč. Jelikož je zástupce žalobce plátcem DPH, náleží mu také náhrada za DPH ve výši 21 % počítaná z částky 6 800 Kč. Celkové náklady každého z žalobců činí 10 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 5. června 2024

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu